

Innst. S. nr. 226

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

St.prp. nr. 63 (2004-2005)

Innstilling fra næringskomiteen om reindrifftsavtalen 2005/2006, om dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, og om endringer i statsbudsjettet for 2005 m.m.

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Regjeringen legger med dette fram en proposisjon om reindrifftsavtalen 2005/2006 og om dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, med forslag om endrede bevilgninger over statsbudsjettet for 2005 m.m.

Stortinget godkjente 1. juni 1993 Hovedavtale for reindriften (St.prp. nr. 66 (1992-1993)), og ga Landbruks- og matdepartementet fullmakt til å forhandle med Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) om ettårige avtaler for reindriftnæringen.

Inneværende reindrifftsavtale har en bevilgning på 95 mill. kroner over statsbudsjettets kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen. Dette beløpet er ført opp i vedtak om Landbruks- og matdepartementets budsjett for 2005 under kapittel 1151 (St.prp. nr. 1 (2004-2005)).

Den 29. november 2004 innledet partene i henhold til hovedavtalen forhandlinger om en reindrifftsavtale for 2005/2006, og kom til enighet om ny avtale i avsluttende forhandlingsmøte den 16. februar 2005. Avtalen gjelder for perioden 1. juli 2005 - 30. juni 2006. Det ble videre drøftet finansiering av tiltak mot radioaktiv forurensning av reinkjøtt som er gjennomført i slaktesesongen 2004/2005, samt foreløpig finansiering for slaktesesongen 2005/2006.

Rammen for Reindrifftsavtalen 2005/2006 er på 92,5 mill. kroner eksklusive midler til tiltak mot radioaktivitet. Dette tilsvarer en reduksjon på 2,5 mill. kroner i forhold til Reindrifftsavtalen 2004/2005 etter vedtatt budsjett for 2005.

Ved fjorårets forhandlinger ble avtalepartene enige om at avtalebestemmelsene som gjelder bevilgninger over statsbudsjettet fra og med Reindrifftsavtalen 2004/2005 skal følge kalenderåret. Denne ordningen er videreført. Dette innebærer at årets forhandlinger om avtalens økonomiske ramme og fordeling gjelder budsjettåret 2006. Bevilgningen innarbeides i statsbudsjettet på ordinær måte gjennom St.prp. nr. 1 (2005-2006) Landbruks- og matdepartementet. Imidlertid fremmes stortingsproposisjonen om reindrifftsavtalen som tidligere for behandling i vårsesjonen. Det forutsettes at Stortinget i sin behandling av proposisjonen gir Landbruks- og matdepartementet fullmakt til å iverksette tiltak i henhold til den inngåtte reindrifftsavtalen, og som er knyttet til bevilgninger i 2006.

De senere års reindrifftsavtaleforhandlinger er gjennomført med basis i gjeldende mål og retningslinjer for reindriftpolitikken som er trukket opp i St.meld. nr. 28 (1991-1992) En bærekraftig reindrift, og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 167 (1991-1992).

I forbindelse med de årlige reindrifftsavtaleforhandlingene har Sametinget en observasjonsstatus og følger løpende forhandlingene. Videre gis Sametinget i henhold til § 4 i Hovedavtalen for reindriften en anledning til å uttale seg om reindrifftsavtalen før Stortinget behandler den årlige stortingsproposisjonen om reindrifftsavtalen. I forkant av avtaleforhandlingene for Reindrifftsavtalen 2005/2006 endret Sametinget sine prosedyrer for behandling av Reindrifftsavtalen. Dette innebærer at Regjeringen konsulterer Sametinget før Staten legger frem sitt tilbud. I forkant av konsultasjonen rådfører Sametinget seg med NRL. I motsetning til tidligere behandles ikke stortingsproposisjonen om reindrifftsavtalen ved Sametingets plenumsamling i mai, men Sametingsrådet avgir en uttalelse i forhold til den fremforhandlede avtalen på rådsmøte i mai/juni.

Stabile rammebetingelser for reindriftnæringen er en nødvendig forutsetning for å kunne skape trygghet og forutsigbarhet innenfor næringen. Det er en utfordring innenfor samtlige områder å få til økt verdiska-

ping for næringsutøverne, bl.a. gjennom økt lokal fordeling. Et problem som har blitt mer synlig de siste slaktesesongene er en mangelfull samordning mellom produksjons- og omsetningsleddene. Reindriften må også selv sikre at distribusjons- og markedskanalene fungerer for å få omsatt kjøttet.

Totalregnskapet for reindriften i 2003 viser en positiv endring i resultatmålene fra 2002 til 2003. Vederlag for arbeid og egenkapital øker fra 139,1 mill. kroner i 2002 til 158,5 mill. kroner i 2003 (14 pst.). Målt per årsverk øker vederlag for arbeid og egenkapital fra 136 600 kroner i 2002 til 153 900 i 2003 (13 pst.). Økningen kan i sin helhet relateres til en økning av reinhjordverdien. Foreløpige regnskapstall for 2004 viser en ytterligere forbedring av resultatmålene når man ser bort fra økningen i reinhjordverdien. Hovedårsaken til økningen kan relateres til at det er slaktet langt flere dyr i 2004 enn i 2003. Selv om den økonomiske situasjonen i reindriften samlet sett er forbedret, er det viktig å være bevisst på at det er store regionale forskjeller.

Med bakgrunn i økningen av reinhjordverdien i Finnmark ligger det til rette for en vesentlig forbedring av det økonomiske resultatet. Bakgrunnen for dette er at tilveksten har vært større enn både slakteuttaket og tapene. Dette er gjort mulig grunnet gunstige klimatiske forhold som bl.a. har medført at tilgjengeligheten til beitene er blitt større. Imidlertid viser slaktedata en klar vektreduksjon høsten 2004 for enkelte distrikt i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Dette skjer på tross av de gunstige klimatiske forholdene. Det påpekes at reinens reduserte kondisjon kombinert med fortsatt reintallsvekst gir grunn til å frykte betydelige tap ved ugunstige klimatiske forhold.

Regjeringens reindriftspolitikken er basert på Stortingets forutsetninger og ut fra den situasjonen man står overfor i næringen. I reindrifftsavtalen for 2003/2004 ble de økonomiske ordningene lagt vesentlig om - fra ordninger som i stor grad har vært faste beløp per driftsenhet til ordninger som premierer produksjon og verdiskaping. Disse endringene, sammen med innføringen av skattefradraget, innebærer at det er lagt til rette for økt produksjon og verdiskaping fra næringen, og dermed på sikt en større økonomisk bærekraft. Videre viser erfaring at endringene har stimulert til økt slakteuttak av rein.

Resultatet av forhandlingene innebærer en reindrifftsavtale som skal legge til rette for å stimulere til størst mulig slakteuttak og verdiskaping innenfor gitte rammer. Dette underbygger den dreining man har hatt i reindrifftsavtalens virkemidler de senere årene, med et større næringsrettet fokus og en tilrettelegging for de reindrifftsutøverne som har reindrift som hovednæring. De produksjonsavhengige tilskuddene er videreført. Dette er sentralt for å holde reintallet nede og i balanse med naturens bæreevne. Imidlertid er terskelverdien som genererer de direkte tilskuddene, samt andre tilskudd hvor dette er naturlig, hevet fra 30 000 kroner til 50 000 kroner. Dette tiltaket vektlegger driftsenhetens produksjon ytterligere.

I tillegg til selve avtalen er det i sluttprotokollen til avtalen enighet om finansiering av tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt.

Som vedlegg til proposisjonen følger reindrifftsavtalen for 2005/2006, sluttprotokollen til avtalen og en oversikt over fordelingen av avtalemidlene.

Nærmere om den økonomiske utviklingen i næringen

Det samlede økonomiske resultatet for reindriffts næringen vurderes fortsatt som svakt, men det er store regionale og lokale forskjeller. Departementet vil peke på de store variasjonene i produksjon og effektivitet i næringen. Videre vises det til økningen av reinhjordverdien som legger til rette for en vesentlig økning av de produksjonsbaserte inntektene i store deler av de sentrale reindrifftsområdene i Finnmark. Situasjonen krever at det blir lagt til rette for dem som må ut av næringen, samtidig som man sikrer fremtidens reindrifftsutøvere trygge og gode rammebetingelser. De økonomiske virkemidlene over avtalen bør stimulere til høyt slakteuttak, tidligere gjennomføring av slaktingen og satsing på utviklings- og investeringstiltak. Dette er helt nødvendig for å sikre en bærekraftig utvikling i reindriffts næringen.

Gjennomsnittlige nøkkeltall per driftsenhet og per rein i de ulike reinbeiteområdene er presentert i proposisjonen. Det er store variasjoner mellom områdene. Eksempelvis varierer kjøttinntektene per driftsenhet mellom 63 080 kroner i Troms og 354 700 kroner i Sør-Trøndelag/Hedmark. Gjennomsnittlige kjøttinntekter per rein varierer mellom 285 kroner i Vest-Finnmark og 792 kroner i Sør-Trøndelag/Hedmark.

Det er også betydelige variasjoner i gjennomsnittlige statstilskudd mellom reinbeiteområdene. Reinbeiteområdene der flest driftsenheter og distrikter oppfyller de kravene som avtalepartene setter, får uttelling i form av høyere utbetaling per driftsenhet. Dette gjelder i hovedsak de produksjonsavhengige tilskuddene, der utbetalingene er knyttet opp mot ulike produksjonskrav som er satt bl.a. for å hindre vekst i reintallet og ytterligere slitasje av lavbeitene. For 2003 er inntektsoverføringene per driftsenhet høyest i Nord-Trøndelag (222 720 kroner) og lavest i Karasjok (99 112 kroner). Dersom inntektsoverføringene relateres til reintall, er det fortsatt Nord-Trøndelag som mottar mest i 2003 (637 kroner), mens Polmak/Varanger får minst (316 kroner).

Det er for øvrig til dels store forskjeller i lønnsomhet mellom områdene. I Sør-Trøndelag/Hedmark hvor resultatet er best, utgjør vederlag for arbeid og egenkapital 406 987 kroner per driftsenhet. Derimot utgjør vederlaget under halvparten (144 878 kroner) i Troms, hvor resultatet er svakest. Den store variasjonen skyldes forskjeller både når det gjelder reintall per driftsenhet og inntjening per rein, hvorav sistnevnte ser ut til å ha størst betydning for resultatet. Dette innebærer at en forbedring av driftsenhetenes økonomi først og fremst betinger en økt inntjening per rein, men også et økt reintall per driftsenhet.

Nærmere om sentrale utfordringer og strategier

Under regjeringen Bondevik II er det gjennomført betydelige endringer i forhold til virkemiddelbruken

overfor reindriftsnæringen. Her vises det særlig til Reindrifftsavtalen 2003/2004 hvor de økonomiske ordningene ble lagt vesentlig om - fra ordninger som i stor grad har vært faste beløp per driftsenhet til ordninger som premierer produksjon og verdiskaping. Denne omleggingen viser en annen utvikling av tilskuddssystemet i forhold til det øvrige landbruket hvor man i de siste år, både nasjonalt og internasjonalt, reduserer de produksjonsavhengige tilskuddene til fordel for mer produksjonsnøytrale ordninger. Noe av bakgrunnen for dette ligger i at man per i dag ikke har en overproduksjon av reinkjøtt i Norge, reinkjøtt utgjør ca. 0,5 pst. av den totale produksjonen av kjøtt i jordbruket, samt at man ønsker å stimulere til et økt slakteuttak. Det bør på denne bakgrunn være ressursgrunnlaget som setter rammene for reindriftens omfang. Tiltak som stimulerer til størst mulig produksjon på et gitt ressursgrunnlag bidrar derfor til det beste økonomiske resultatet for næringen.

De nevnte tiltak har medvirket til en betydelig økt slakting og omsetning av reinkjøtt, og da særlig i Vest-Finnmark reinbeiteområde. For sesongen 2004/05 er det blitt slaktet ca. 77 500 rein på slakterier på landsbasis. I forhold til forrige driftsår er dette en økning på nesten 16 000 rein (26 pst.), og man må tilbake til driftsåret 1991/92 for å finne et høyere uttak på landsbasis. I tillegg kommer privat uttak. Størrelsen på det private uttaket er ennå ikke kjent.

Vest-Finnmark reinbeiteområde

I vedtaket om en økologisk bærekraftig reindrift fastsatte Reindrifftsstyret som ledd i fase én et høyeste reintall for sommerbeitedistriktene til 63 700 rein. Frist for en frivillig tilpassing av reintallet til det fastsatte var satt til 1. april 2005.

Proposisjonen viser et foreløpig reintall per 1. april 2005 på 90 500 rein for Vest-Finnmark reinbeiteområde. Dette gir en differanse på 26 200 rein i forhold til det fastsatte reintallet. Differansen er betydelig, og den viser at de tiltak som er basert på frivillighet ikke har gitt den ønskede reduksjon. Landbruks- og matdepartementet finner dette alvorlig. Myndighetene er forpliktet til å sikre det økologiske og materielle grunnlaget for samisk kultur. Etter departementets vurdering er situasjonen slik at det økologiske og materielle grunnlaget er alvorlig truet i flere distrikter i Vest-Finnmark reinbeiteområde. Ut fra dette er man etter departementets vurderinger forpliktet til å iverksette nødvendige tiltak. Dette gjelder også etter folkerettens bestemmelser, selv om tiltakene på kort sikt vil innskrenke næringsutøvelsen til deler av den samiske befolkningen. De tiltak som vil bli iverksatt vil først skje etter konsultasjoner med Sametinget, som også har et ansvar for å bidra til å sikre reindriftens naturgrunnlag og derigjennom sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur.

Det er behov for virkemidler som kan virke allerede fra kommende slaktesesong. I utgangspunktet vurderer departementet flere alternativer for å få redusert reintallet. Landbruks- og matdepartementet vil komme tilbake til Stortinget i løpet av inneværende stortings sesjon i forhold til valg av alternativer.

Sikring av reindriftens arealer

Plan- og bygningsloven er det viktigste virkemidlet for å sikre ressursgrunnlaget i reindriften. Dagens lov avgrenser imidlertid reindriftens rolle til å være høringsinstans og innsigelsesmyndighet i forhold til kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner og andre arealsaker. Distriktsstyrene i berørte reinbeitedistrikter er høringsinstans, mens områdestyrene er innsigelsesmyndighet i plansaker.

Ved fremtidige endringer av loven er det sentralt at plan- og bygningsloven videreutvikles til et verktøy som i sterkere grad synliggjør og ivaretar reindriftens behov og interesser i de ulike planprosessene.

Endringer i statsbudsjettet for 2005

I samsvar med St.prp. nr. 1 (2004-2005) har Stortinget vedtatt bevilgninger over kapittel 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen med i alt 95 mill. kroner. Den nye avtalen har en ramme på 92,5 mill. kroner. Foruten forslag om en disposisjonsbevilgning på 3,5 mill. kroner til dekning av tiltak mot radioaktivitet, vil alle budsjettmessige endringer og omdisponeringer som følge av ny avtale først gis virkning fra kommende budsjettår, det vil si 2006, for dette oppgjøret. Forslaget til budsjett for 2006 med fordelingen av reindrifftsavtalens ramme på de ulike postene legges fram for Stortinget i forbindelse med ordinær budsjettbehandling gjennom St.prp. nr. 1.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli og Aud Gaundal, fra Høyre, Silja Ekeland Bjørkly, Ivar Kristiansen og Anne Kathrine Slungård, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, May-Helen Molvær Grimstad og Einar Steensnæs, og fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til Regjeringens proposisjon til Reindrifftsavtalen for 2005/2006, som er forhandlet fram av partene, staten og Norske reindriftssamers landsforbund (NRL).

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at avtalen har en ramme på 92,5 mill. kroner, noe som er en reduksjon på 2,5 mill. kroner i forhold til den forrige reindrifftsavtalen. Med bakgrunn i at den positive utviklingen i reindriftsnæringen kan relateres til en økning av reinhjordverdien, og at det derigjennom ligger til rette for en vesentlig økning av de produksjonsbaserte inntektene, finner flertallet det riktig med en reduksjon av den økonomiske rammen for Reindrifftsavtalen 2005/2006.

Flertallet slutter seg til målet om at reindriften skal være bærekraftig, både i økologisk, økonomisk og kulturell forstand, og til at Reindrifftsavtalen er et av de viktigste operative virkemidlene for å nå de reindriffts-

politiske målene. Flertallet legger til grunn at reindriften er den sentrale samiske kulturbæreren og er den viktigste årsaken til at samisk språk og kultur har overlevd. For at reindriften også i framtiden skal forbli en sentral del av det materielle grunnlaget for samisk kultur, mener flertallet at det er viktig at reindriften oppfattes og forvaltes som en næring. En reindrift som ikke kan vise til verdiskaping og produksjon, vil etter flertallets mening ikke kunne ivareta rollen som en sentral kulturbærer. Flertallet påpeker at en stor utfordring fremover vil være å finne løsninger der hensynene til økologi, økonomi og kultur balanseres.

Flertallet vil påpeke at det er sentralt at utfordringene i reindriften løses med en framtidsrettet politikk. I dette arbeidet er felles virkelighetsforståelse og samhandling en avgjørende forutsetning. Dette krever et høyt kunnskapsnivå, også hos utøvere og organisasjoner, når det gjelder de ulike sidene ved reindriften, og om endringsprosesser og årsaksforhold. Videre krever det en aktiv deltagelse fra næringsorganisasjonen i forhold til å følge opp arbeidet med å gjennomføre reindrifftsavtalens virkemiddelsystem, samt de vedtak som fattes av reindriftenes styringsorganer. Flertallet vil påpeke at det er kun gjennom felles anstrengelser og samarbeid man har mulighet til å nå de mål som er satt.

Flertallet viser til at reindriften foregår i store deler av landet og under ulike forhold og rammebetingelser, samt at utfordringene er mange og sammensatte. Flertallet påpeker at stabile rammebetingelser er en nødvendig forutsetning for å kunne skape trygghet og forutsigbarhet innenfor næringen. For Finnmarks vedkommende påpeker flertallet at det er sentralt at det foreligger en overordnet strategi som ligger til grunn for fastsettingen av rammebetingelsene, herunder en strategi for oppfølging i forhold til de tilfellene hvor de fastsatte rammebetingelsene ikke blir overholdt. Utover en fastsetting og en oppfølging av et øvre reintall vil flertallet påpeke behovet for at det igangsettes et arbeid for å få fastsatt grenser for beite- og bruksmønster på sidenivå for fellesbeiteområdene i Finnmark. I forkant av en slik fastsetting er det sentralt at man får klarlagt bl.a. den historiske bruken av områdene, endringene i den interne fordelingen og bruksmønsteret. I denne forbindelse vil flertallet påpeke at det er viktig at det stilles nødvendige midler til disposisjon til et slikt arbeid.

Komiteen viser til at det er en utfordring innenfor samtlige områder å få til økt verdiskaping for næringsutøverne, bl.a. gjennom økt lokal foredling. I den forbindelse har komiteen merket seg at verdiskapingsprogrammet for reindrift er videreført. Komiteen mener verdiskapingsprogrammet er et viktig tiltak for å sikre en positiv økonomisk og økologisk utvikling i næringen. I forhold til slakting og bearbeiding av reinkjøtt påpeker komiteen at det er sentralt at det legges til rette for et regelverk som mer samsvarer med reindriftenes særegenhet uten at dette går på bekostning av dyrevelferd og nødvendige krav til mattrygghet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at de omleggingene som fant sted ved Reindrifftsavtalen 2003/2004, og som siden er videreført, viser en annen utvikling av tilskuddsystemet i forhold til det øvrige landbruket hvor man har redusert de produksjonsavhengige tilskuddene til fordel for mer produksjonsnøytrale ordninger. Med bakgrunn i at man ikke har en overproduksjon av reinkjøtt i Norge, og at man ønsker å stimulere til størst mulig slakteuttak, ser flertallet nødvendigheten av å opprettholde de produksjonsavhengige tilskuddene i reindriften. I den forbindelse påpeker flertallet at det er ressursgrunnlaget som setter rammene for reindriftenes omfang, og at tiltak som stimulerer til størst mulig produksjon på et gitt ressursgrunnlag bidrar til det beste økonomiske resultatet for næringen. En fokusering på produksjon er også med på å underbygge et større næringsrettet fokus i reindriften og bidra til en stimulering for de utøverne som har reindrift som hovednæring.

Flertallet har merket seg en økning i slakting og omsetning av reinkjøtt på 64 pst. for Vest-Finnmark reinbeiteområde i driftsåret 2004/2005, og foruten driftsårene 1989/1990 og 1990/1991 er det ikke registrert høyere slakteuttak i dette område de siste 25 årene. Den vesentlige økningen viser at de markedstiltakene som er blitt satt i verk har gitt en positiv effekt. Flertallet vil påpeke at det er viktig at man også fremover stimulerer til økt slakting og omsetning av reinkjøtt. Det er viktig å opprettholde markedsføringsaktiviteten og ikke minst videreutvikle samarbeidet mellom sentrale aktører innenfor produksjon, slakting og omsetning av reinkjøtt. I disse spørsmål bør det etablerte kontaktforumet for reinkjøttomsetning, som ledes av NRL, etter flertallets mening, kunne spille en sentral rolle. Flertallet ønsker også å poengtere behovet for en koordinering av slaktingen for å utnytte slaktekapasiteten og for å sikre en forutsigbarhet på levering av reinprodukter.

Komiteen har merket seg at selv med et svært godt slakteresultat er reintallet i Vest-Finnmark per 1. april 2005 beregnet til om lag 90 500 rein. Dette gir en differanse på 26 200 rein i forhold til det fastsatte reintallet. Differansen er betydelig, og den viser at de tiltak som er basert på frivillighet ikke har gitt den ønskede reduksjon. Komiteen finner dette alvorlig. De ulike økonomiske stimulerings tiltak som har blitt iverksatt har vist seg ikke å ha hatt den tilstrekkelige effekt. Komiteen påpeker at mulighetene for en reintallstilpasning gjennom økonomiske stimulerings tiltak alene, nå i all hovedsak må anses som uttømt. På den bakgrunn mener komiteen at den videre oppfølging for å få redusert reintallet må ta sitt utgangspunkt i reindriftslovens bestemmelser. Komiteen er kjent med at dagens bestemmelser ikke i tilstrekkelig grad er hensiktsmessige med tanke på å oppnå effekt på kort sikt, ved at bestemmelsene innebærer en lang vei fram til faktisk reintallsreduksjon dersom reindriftnæringen ikke frivillig reduserer reintallet. Komiteen viser til at Stortinget gjentatte ganger har kommentert og disku-

tert den eksisterende ubalansen mellom reintall og beitegrunnlag på Finnmarksvidda. Komiteen viser også til at dette forholdet er kommentert og understreket i en egen rapport fra Riksrevisjonen.

Det er etter komiteens oppfatning svært viktig at nødvendige tiltak gjennomføres så snart som råd er, for å nå de målsettinger som Stortinget har fastlagt og for å kunne oppnå en god balanse mellom reintall og beitegrunnlag på Finnmarksvidda. Komiteen er enig med departementet i at arbeidet med å få ned reintallet skal ha høy prioritet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg de tiltak som er iverksatt gjennom Reindriftsavtalen 2005/2006 for å styrke reindriftskvinnenes stilling. Flertallet påpeker at det er viktig å ha fortsatt fokus på dette fagfeltet fremover både i forhold til et likestillingsperspektiv og for reindriftnæringens fremtid.

Flertallet påpeker at på lang sikt er en av de største utfordringene en sikring av reindriften arealer. Flertallet er kjent med at reindriften har forventninger til revisjonen av dagens plan- og bygningslov. Flertallet ser nødvendigheten av snarlige endringer slik at loven videreutvikles til et verktøy som i sterkere grad synliggjør og ivaretar reindriften behov og interesser i de ulike planprosessene. Flertallet har også merket seg at det skal etableres retningslinjer og en tematisk konfliktvurdering for bl.a. reindrift i forbindelse med utbygging av vindkraftparker. Flertallet påpeker at de nevnte tiltak vil bidra til å avklare virkningene av vindkraftprosjektene og sørge for hensiktsmessige prosesser, som gjør at man kan redusere mulige negative virkninger for reindriften.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har lenge påpekt behovet for en politikkomlegging overfor reindriftnæringen. Disse medlemmer vil hevde at utviklingen etter stortingsbehandlingen av St.meld. nr. 28 (1991-1992) - En bærekraftig reindrift - har vist at Fremskrittspartiet har fått rett i sin dystre spådom om hvordan næringen vil utvikle seg dersom politikken ikke blir endret. Til tross for betydelig kapitalinnsprøytning og mange tiltak har utviklingen gitt et høyt antall dyretragedier, en økologisk katastrofe i form av nedbeitet natur, et for høyt antall yrkesutøvere og omsetningsproblemer. Disse medlemmer konstaterer at den såkalte frivillighetslinjen ikke har gitt resultater.

Disse medlemmer minner om at i Innst. S. nr. 242 (2003-2004) uttrykte et flertall i komiteen bestående av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet at det nå må tas i bruk sterkere virkemidler for å få et reintall som er i samsvar med beitegrunnlaget i Indre Finnmark. Disse medlemmer viser til det foreløpige reintallet for Vest-Finnmark på 90 500 rein, noe som er alt for høyt sammenlignet med de oppsatte mål for å utvikle en bærekraftig reindrift. Disse medlemmer understreker at det høye reintallet bidrar til en ytterligere forverring av lavbeitesituasjonen som ifølge NORUT fra før er

utbeitet (51 pst.) eller sterkt nedbeitet (44 pst.) når det gjelder Finnmarksvidda.

Disse medlemmer mener det haster med å etablere alternative tiltak etter reindriftsavtalen og gjeldende reindriftslov for å få redusert antallet rein. Disse medlemmer mener dette arbeidet må ha høyeste prioritet og ikke bremses i påvente av en ny reindriftslov. Det er av stor viktighet at nødvendige tiltak settes inn allerede fra kommende slaktesesong.

Disse medlemmer viser til departementets arbeid med en ny reindriftslov og et nytt prinsipp for reintallsreduksjon basert på den enkelte siida. Disse medlemmer antar at det vil ta lang tid å få siidagrensene fastlagt. Dette må ikke bli en ny hindring slik at økonomiske sanksjonsmuligheter ikke kan benyttes eller nødvendige tvangsslakt iverksettes for å nå de oppsatte målene.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag i den bebudede reindriftsloven, som muliggjør bruken av tvangstiltak slik at antallet rein kan tilpasses det fastsatte reintallet i Vest-Finnmark til 64 300 dyr over en kort tidsperiode og senest innen 1. april 2006."

Disse medlemmer viser til arbeidet med en ny reindriftslov og vil understreke betydningen av at den får en utforming som ikke gir en utvikling i retning av mindre driftsenheter med liten økonomisk bærekraft.

Disse medlemmer er grunnleggende uenige i den politikken som føres overfor reindriftnæringen. Disse medlemmer vil i denne sammenheng peke på Fremskrittspartiets konsekvente kritikk av systemet med støtte til distrikter og kulturelle formål i form av næringsavtaler og har programfestet en avvikling av disse. Disse medlemmer mener rammevilkårene i reindriftnæringen ikke skal skille seg vesentlig ut fra det som er vanlig i andre næringer. Disse medlemmer vil avvike reindriftsavtalen og legge reindriftsubsidier og andre statlige økonomiske tiltak overfor reindriften til statsbudsjettet uten forutgående forhandlinger.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Forslag til ny reindriftsavtale bifalles ikke."

"Eksisterende ordning med reindriftsavtale oppheves."

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til reindriftsubsidier og andre statlige økonomiske tiltak overfor reindriften i forbindelse med det ordinære statsbudsjettet uten forutgående forhandlinger."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag i den bebudede reindriftsloven, som muliggjør bruken av tvangstiltak slik at antallet rein kan tilpasses

det fastsatte reintallet i Vest-Finnmark til 64 300 dyr over en kort tidsperiode og senest innen 1. april 2006.

Forslag 2

Forslag til ny reindriftavtale bifalles ikke.

Forslag 3

Eksisterende ordning med reindrifftsavtale oppheves.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til reindriftssubsidier og andre statlige økonomiske tiltak overfor reindriften i forbindelse med det ordinære statsbudsjettet uten forutgående forhandlinger.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2005 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
Utgifter:			
1151		Til gjennomføring av Reindrifftsavtalen	
	82 (Ny)	Kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt bevilges med	<u>3 500 000</u>

II

Stortinget gir Landbruks- og matdepartementet fullmakt til å iverksette tiltak i henhold til den inngåtte reindrifftsavtalen, som er knyttet til bevilgninger i 2006.

Oslo, i næringskomiteen, den 2. juni 2005

Olav Akselsen
leder

May-Helen Molvær Grimstad
ordfører

